

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Χρονικό μιας ανακάλυψης

A'

Το κείμενο αυτό αποτελεί μετάφραση εκείνου που εκπόνησε ο Friedrich Wilhelm Hamdorf για τον κατάλογο της έκθεσης «Ein griechischer Traum, Leo von Klenze der Archäologe» που έγινε στη Γλυπτοθήκη του Μονάχου το 1985-86 (για την έκθεση βλ. Αρχαιολογία 20, 1986). Πρόκειται για χρήσιμο οδηγό για όσους ασχολούνται με τους ένενος ταξιδιώτες και την Ελλάδα.

Οι χρονολογίες αφορούν κυρίως τα ταξίδια στην Ελλάδα καθώς και τα σημαντικά πολιτικά γεγονότα και τα ιστορική σημειώσεις.

1204

Κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους.

1336-1341

Ludolph von Sudheim (α' μισό του 14ου αι.). Θεολόγος. Προσκύνημα στην Ιερουσαλήμ.

Ludolfi De Itinere Terrae Sanctae Liber, ed. Deyks, Stuttgart 1851. — Ludolph von Suchem, Description of the Holy Land and the way thither written in the year 1350, London 1958. — Gregorovius, σ. 508. — Σιμόπουλος 1970, σ. 59, 126.

1385

Nerio I. Acciaiuoli, Δούκας της Αθήνας.

1394/95

Niccola da Martoni (δ' μισό του 14ου αι. Συμβολιαγράφος. Ταξίδι στην Παλαιστίνη, παραμονή στην Αθήνα. Απόδ. κειμένου E. Legrand, Revue de l' orient latin 3, 1895, σ. 566 επ. — W. Judeich, Athen im Jahre 1395. Nach der Beschreibung des Niccola da Martoni, in: Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts Athen 22, 1897, σ. 423-438. — Pavan σ. 97 επ. — Patoni σ. 30 επ.

1414-1422

Cristoforo Buondelmonti (γεν. 1380/1390). Έμπορος, χαρτογράφος, ερευνητής. Ταξίδι στο Αιγαίο. Περιγραφή της Κρήτης, χειρόγραφο 1417 — «Liber insularum Archipelagi». Χειρόγραφο 1420 — Συνοπτική απόδοση των δύο έργων 1422. — Dt. Ausg. des Liber insularum Archipelagi, Berlin 1824. — E. Jacobs, Neues von Cristoforo Buondelmonti; in: Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts 20, 1905, σ. 39 επ. — Wegner 1942, σ. 81 επ. — Ders. 1951, σ. 322. 1415-1447

Cyriacus di Pizzicoli, gen. da Ancona (1431-1452). Έμπορος, ουμανιστής. 1415 Ταξίδι στην Ανατολή, 1418 και 1423 διαδικασία στην Κωνσταντινούπολη. Ταξίδια στην Ελλάδα 1435 και 1447, με δύο μακρόχρονα ταξίδια στην Πελοπόννησο. Επίσκεψη στους Δελφούς και την Αθήνα. Από τους 2 μεγάλους τόμους της περιγραφής των ταξιδίων, με εικονογράφηση του C. μόνο αποστάσματα έχουμε. Το μεγαλύτερο μέρος καταστράφηκε το 1514 σε πυρκαϊά της Βιβλιοθήκης Sforza στο Pesaro. Υπάρχουν μερικές αντιγραφές του Giuliano di Sangallo (1445-1516), δια. Ch. Hulsken, Il libro di Giuliano di Sangallo (Cod. Barb. 424), Leipzig 1910. — Frühe Ausgabe L. Mehus (εκδ.), Cyriaci Anconitani itinerarium nunc primum ex ms. cod. in lucem eratum. Editionem recensuit... nonnullisque ejusdem Cyriaci epistolis locupletavit L.M., Florent 1742. — E.W. Bodnar & Ch. Mitchell (εκδ.), Cyriacus of Ancona. Journeys in the Provinces and the northern Aegean 1443-1445, in: Memoirs of the American Philosophical Society 112, 1976. — R. Sabbadini (εκδ.), Ciriaco d' Ancona e la sua descrizione autografa del Peloponnesus. Fonte Ambrosiana II. Firenze 1913. — L. Ro: Abhandl. philos.-philol. Cl. d. kgl. bayer. Akademie der Wissenschaften 2, 1837, σ. 153 επ. — E. Jacobs, Die Thasiaca des Cyriacus von Ancona im Codex Vaticanus 5250, in: Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, Abteilung Athen 22, 1897, σ. 113-118. — A. Michaelis, Eine Originalzeichnung des Parthenon von Cyriacus von Ancona; in: Archäologische Zeitung 40, 1882, σ. 367-385. — J. Colin, Cyriaque d' Ancone. Le voyageur, le marchand, l' humaniste. Paris 1981. — Stark σ. 91 επ. — Wachsmuth I. σ. 58 επ., 727 επ. με περιγραφή της Αθήνας από τα «epigrammata reperta per Ilyricum a Cyriaco», Roma 1747. — Laborde I. σ. 32 επ. — Gregorovius σ. 505 επ. — Γεννάδιος σ. 121 επ. — Wegner 1951, σ. 322. — Weber II σ. 73. — Λυδάκης σ. 119 — Σιμόπουλος 1970, σ. 301 επ. — Pavan σ. 97 επ.

1453

Κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τον Μωάεμεθ II. (1451-1481). 1458 Κατάληψη της Αθήνας.

1450-1470 (ε.)

Anonymus Parisiensis, ελληνική περιγραφή της Αθήνας.

Paris, Bibl. Nat., cod. graec. 1631 A Bl. 158. — D. Detlefse, Zur Topographie von Athen, in: Archäologische Zeitung 1862, σ. 378 επ. — Wachsmuth I. σ. 60, 742 επ. — Gregorovius σ. 674.

Περί το 1460/70

Anonymus Viennensis, ίωας από τον κύκλο του Francesco Squarciones. Διήγηση ταξιδιού, περιγραφή της Αθήνας.

Wien, Oesterr. Nationalbibliothek, Codex Ambros. C 61 inf. C. O. Muller 1840. — W. M. Leake, Topographie von Athen. 2. Aufl. Zürich 1844. σ. 346 επ. — E. Zieberth, Ein griechischer Reisebericht des XV. Jahrhunderts, in: Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts Athen 24, 1899. σ. 72 επ. — L. Roß, Anonymi Viennensis descriptio urbis Athenarum, nebst den Briefen des Zygomas und Kabasilas, in: Wiener Jahrbücher der Literatur 90, 1840, Anzeigebattl. σ. 16 επ. και L. Roß, Archäologische Aufsätze I σ. 245 επ. — Laborde I σ. 17 επ. — Wachsmuth I, σ. 60, 731 επ. — Gregorius σ. 674. — Σιμόπουλος σ. 160 επ.

1546-1549

Pierre Belon (1517-1564). Γιατρός και βιτανολόγος, ταξίδια στην Βορ. Ελλάδα, τα ελληνικά νησιά, την Αιγαίο, τη Συρία και τη Μ. Ασία. «Les observations des plusieurs singularités et choses memorables trouvées en Grèce...», Paris 1553. — Stark σ. 88. — Σιμόπουλος 1970, σ. 378 επ. — Λαζάρης σ. 117.

1547-1549

Gabriel de Luiz d' Aramon (γεν. 1553). Αντιπρόσωπος του Ερρικού Β' στην Κωνσταντινούπολη. Ch. Scheffer (εκδ.). Le voyage de Monsieur d' Aramon ambassadeur pour le Roy au Levant fait de Paris à Constantinople l'an 1547 escript par Noble Homme Jean Chesnau, in: Recueil de Voyages et de Documents, Bd. 8. Paris 1897. — Λαζάρης σελ. 120. — Σιμόπουλος 1970, σ. 376 επ.

1549

André Thevet (1502-1590). Γεωγράφος. Εννέαμηνο ταξίδι στο Αιγαίο. Γεωγραφική περιγραφή, εικόνα της αρχαιότητας.

«Cosmographie universelle de André Thevest, cosmographe du Roy», Lyon 1556. — Σιμόπουλος 1970, σ. 393.

1555

Augier Ghislain de Busbec (1522-1592). Αντιπρόσωπος του Φερδινάνδου Β' στην Κωνσταντινούπολη από το 1554-1562. Ταξίδια στην Ελλάδα. «Lettres du Baron de Busbec ambassadeur de Ferdinand II...», I-III, εκδ. του Abbé de Foy, Paris 1748. — C. T. Forster & H. B. Daniel, The Life and Letters of Ogier Ghiselin de Busbec. London 1891. — Γεννάδιος σ. 167. — Σιμόπουλος 1970, σ. 403 επ.

1573

Θεοδόσιος Συγομαλάς, κληρικός στην Κωνσταντινούπολη και **Συμεών Καθδασίας** από την Άρτα, ουμανιστής, περιγράφουν σε επιστολές προς τον Martinus Cursius τη διαμονή στην Αθήνα. Εκδ. από τον M. Crusius, Turcograeciae libri VIII. Basel 1584. — Β. L. Roß, Zur Geschichte der Topographie und Denkmäler Athens, in: Wiener Jahrbücher der Litteratur 90, 1840; καθώς και: Archaeo. Aufsätze I σ. 254 επ. — Michaelis 1871, σ. 461. — Wachsmuth I, σ. 63. — Σιμόπουλος 1970 σ. 164 επ. — Pavan σ. 122 επ.

1586

Ιδρυση της British Levan Company.

1589

Reinhold Lubenau (1556-1631). Ιστορικός, φαρμακοποιός. Μέλος της διπλωματικής αποστολής του Ροδόλφου Β' στην Ελλάδα. Περιγραφή της Αθήνας. C. G. Lowe, A Description of Athens in 1589, in: Classical Studies presented to Edward Capps. Princeton 1936. — Σιμόπουλος 1970, σ. 422 επ.

1607-1614

Thomas Howard IV, Earl of Arundel (1586-1646). Συλλέκτης 1609/10 «Continental Grand Tour». — Ταξίδια στην Ανατολή. Το 1626 παίρνει μέρος στην αποστολή Arundel του William Petty στην Ελλάδα και την Τουρκία με σκοπό την αγορά ρροιστιών. Th. Selden, Marmora Arundelliana, London 1628. — R. Chandler, Marmora Oxoniensia. Oxford 1736. — Stark σ. 124 επ. — Γεννάδιος σ. 167. — D. E. L. Haynes, University of Oxford. Ashmolean Museum. The Arundel Marbles. Oxford 1975.

1621

Louis des Hayes, Baron de Courmenin (περί το 1592-1632). Πρέσβης του Λουδοβίκου ΙΓ' στην Κωνσταντινούπολη. Ταξίδια στην Ελλάδα.

«Voyage fait par le commandement du Roy en l'année 1621», Paris 1624.2. εκδ. 1632. — Laborde I, σ. 64. — Michaelis 1871, σ. 353. — Wachsmuth I, σ. 65. — Stark σ. 137. — Weber II σ. 58, Nr. 254.

1634

Henry Blount (1602-1680). Συγγραφέας. Ταξίδι στη Β. Ελλάδα.

«Voyage into the Levant. A brief relation of a journey...», London 1634, 2. εκδ. 1636, ολόκληρο εκδ. 8. Γερμ. εκδ. Heilmstadt 1687. — Weber II σ. 65, Nr. 289-295.

1665-1669

Robert de Dreux. Μοναχός καπουτάνος, μέλος της Γαλλικής αποστολής στην Κωνσταντινούπολη. Μακρύτερη διάμοντη στην Αθήνα. Ταξίδια στην Ελλάδα.

H. Perrot (εκδ.), Voyage en Turquie et en Grèce du R. P. Robert de Dreux, Aumonier de l' Ambassade de France (1665-1669), Paris 1925. — H. A. Omont, Athènes au XVIIe siècle. Relation de P. Robert de Dreux. — Lettres de J. Spon et de P. Babin, in: Revue des études grecques 14, 1901, σ. 270 επ. — Weber II σ. 78, Nr. 343. — Rothenberg σ. 114.

1670-1680

Charles Marie Ollier Marquis de Nointel (1635-1685). Διπλωμάτης. Πρέσβης του Λουδοβίκου ΙΔου στην Κωνσταντινούπολη. 167 κ.ε. Ταξίδια στην Ελλάδα. 1674/75 μακρύτερη διάμοντη στην Αθήνα. Στην αποστολή του υπήρχαν καλλιτέχνες και άλλοι άνθρωποι του πνεύματος. Jacques Carrey (6δ. κάτω).

A. Vandal (εκδ.), L' odyssee d'un ambassadeur. Les voyages du Marquis de Nointel 1670-1680. Paris 1900. - Weber II σ. 84. — Rothenberg σ. 116 επ. — Pavan σ. 139 επ.

1674

Jacques Carrey. Στη συνοδία του Μαρκιάνου de Nointel στην Αθήνα. Σχέδια του Παρθενώνα. — Omont 1898. - R. Heberdey, Untersuchungen zu den Zeichnungen Jacques Carreys, in: Jahresthefte des Österreichischen Archäologischen Instituts in Wien, Bd. 31, 1939, σ. 96 επ. — Rothenberg σ. 70 επ. — T. Bowie & D. Thimme, The Carrey Drawing of the Parthenon Sculptures. Bloomington & London 1971.

1674

Anonymus Nointelianus Συνοδός του Nointel. Περιγραφή της Αθήνας.

«Relations des Antiquités d' Athènes dans l' estat que se trouve à présent». Χειρόγραφο Paris, Bibl. Nat., MS suppl. grec 301 fol. 209-210. Κείμενο του M. Collignon. Documents du XVIIe siècle relatifs aux antiquités d' Athènes, in: Comptes rendus des séances de l' Académie des Inscriptions et Belles Lettres 1897, σ. 60 επ.

1674

Cornelio Magni (1638-1692), Συνοδός του Nointel.

«Relazione della città d' Atene colle provincie dell' Attica, Focia, Beozia e Negroponte ... nei tempi che furano queste passegiate da Cornelio Magni I' anno 1674». Palermo 1688, 2. Εκδ. 1692.

1671-1679

Bernard Randolph (γεν. 1643).

«The present state of the Morea called anciently Peloponnesus: which hath been near two hundred years under the dominion of the Turks and is now very much depopulated. Together with a description of the City of Athens, the islands of Zante, Strofades and Serigo by Bernard Randolph, who resided in these parts from 1671-1679». London 1680 (2 εκδ. 1686, 3 εκδ. 1689). «The present state of the Islands in the Archipelago, sea of Constantinople and gulph of Smyrna. With the islands of Candia and Rhodos faithfully described by Ber. Randolph». Oxford 1687. - Pavan σ. 130 επ.

1672

Jacques Paul Babin (1643-1699) Ιησουΐτης. Ταξίδι στην Ελλάδα με μακρόχρονη διαμονή στην Αθήνα.

J. Spon εκδ. «Relation de l' état présent de la ville d' Athènes, ancienne capitale de la Grèce, bâtie depuis 3400 ans, avec un abrégé de son histoire et de ses antiquités». Lyon 1674. — Michaelis 1871, σ. 57 — Wachsmuth I, σ. 73, 745 επ. — Weber II, σ. 88 επ. — Λυδάκης σ. 117.

1673-1675

Georg Transfeldt (1648-1698). Θεολόγος, στρατιώτης, σιγμάλωτος πολέμου. Διαμονή στην Αθήνα. Ταξίδια στην Ανατολή. Πρόδενος της Ολλανδίας στο Αλέτη. Στα πλαίσια της αυτοδιογραφίας του δρισκουμε την περιγραφή της Αθήνας. (ελλειπής)

A. Michaelis, J. G. Transfeldts Examen reliquarum antiquitatum Atheniensium, in: Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts Abt. Athen 1, 1867, s. 105 επ. — Bl. Wachsmut I, σ. 70 επ. — H. B. Jessen, Funde und Forschungen 30, 1956, σ. 283 επ.

1675/76

Jacques Spon (1645-85). Γιατρός, ιστοριοδίφης. Συνταξιδιώτης των George Wheler, Francis Vernon και Sir Giles Eastcourt, στη Βενετία, την Κέρκυρα, την Κεφαλονία και τη Ζάκυνθο. Με τον W. πήγε στην Κωνσταντινούπολη. Σύμφωνη, Έφεσο, Κρήτη, Πελοπόννησο, Πάτμο, Δελφούς και Αθήνα.

J. Spon & G. Wheler, «Voyage d' Italie, de Dalmatie, de Grèce et du Levant fait aux années 1675 et 1676». Lyon 1678, Nürnberg 1681. — J. Spon (εκδ.), «Lettres écrites sur une dissertation d' un voyage de Grèce», par Guillet de Saint Georges». Paris 1679. — Michaelis 1871, σ. 56 επ. 339 επ. — Stark 137 επ. — Omont 1898, σ. 17, Πιν. 42. — Laborde II, σ. 23 — Wegner 1951, σ. 78 επ. — Weber II, σ. 91 επ. — Λυδάκης σ. 131 — Schiering σ. 13, 56 — Pavan σ. 144 επ.

1675/76

Sir George Wheler (1650-1724). Μορφωμένος αυλέκτης. Συνταξιδιώτης του J. Spon.

«A Journey into Greece in Company of Dr. Spon». London 1682. — Omont I, σ. 47 επ. — Michaelis 1871, σ. 97. — Stark σ. 138 επ. — Λυδάκης σ. 117.

1675/76

Francis Vernon. Μαθηματικός, αστρονόμος, γλωσσολόγος, διπλωμάτης. Συνταξιδιώτης του Spon, Wheler, θλ. Περιγραφή της Αθήνας, αποτυπωτού του Παρθενώνα.

1674-1676

Jean Giraud (1658-1687). Γάλλος πρόδενος. Μακρύτερη διαμονή στην Αθήνα. Jean Giraud et sa relation de l' Attique au XVIIe siècle; in: Mémoires de l' Académie des Inscriptions et Belles Lettres 1913. — Weber II σ. 90.

1683

Marco Vincenzo Coronelli (1650-1718). Γεωγράφος.

«Isola di Rodi geographistica antica e moderna». I-II. Venezia 1688. — «Memorie istoriographiche della regni della Morea e Negroponte...». Venezia 1686. — «Regno di Candia». Venezia χωρὶς χρονολογία — Λυδάκης σ. 119.

1687

Καταστροφή του Παρθενώνα και των Προπυλαίων από τους Ενετούς (Μοροζίνι).

1694-1701

Jacobus Gronovius (1645-1716). Φιλόλογος, συγγραφέας, γιος του ελληνιστή J.G. Gronovius. «Thesaurus antiquitatum Graecarum». I-XIII, Leiden 1694-1701, 2. Εκδ. Βενετία 1732-34. Stark σ. 11, 124 επ. — Schiering σ. 15, 1700/01

Joseph Pitton de Tournefort (1656-1708). Φυσιοδίφης. Ταξίδι ανά την Ελλάδα για τον Αουδαδικό ΙΔ'.
«Relation d' un voyage du Levant». I-II, Paris 1717, γερμανική εκδ. 1776/7 Λυδάκης σ. 133.

1705-1736

Johann Albert Fabricius (1688-1736). Θεολόγος. «Bibliotheca graeca». I-XIV, Hamburg 1705-1728, I-XII 1790-1809.

1707

Francesco Fanelli.

«Atene Attica descritta da suoi principi sino all' acquisto fatto dell' armi venete nel 1687 con varietà di medaglie, ritratti e disegni». Venezia 1707. — Rothenberg σ. 127.

1716/17

Anne Claude Philippe de Tubières Comte de Caylus (1692-1765). Διπλωμάτης, άνθρωπος των γραμμάτων, καλλιτέχνης. Ταξίδι στην Ανατολή.

«Recueil d' antiquités étrusques, grécques, romaines». I-VII, Paris 1752-67. — Stark σ. 147 επ. — Wegner 1951, σ. 85.

επ. — Schiering σ. 14 επ. - Pavan σ. 201 επ.

1719

Bernard de Montfaucon (1655-1741).

L' antiquité expliquée et représentée en figures-, I-XV, Paris 1718-1724. — Wegner 1951, σ. 84. — Schiering σ. 11 επ.

1736/38

John Montagu 4th Earl of Sandwich (1718-92). Συλλέκτης, αρχαιοδίφης. Ταξίδι στην Ελλάδα.

«A Voyage round the Mediterranean ... » London 1743, 2. εκδ. 1799. — Weber II σ. 118.

1736-1740

Richard Pococke (1704-1765). Ουμανιστής, θεολόγος.

«A Description of the east and some other countries», I-III, London 1743 & 1745, γερμ. εκδ. Erlangen 1771-73. — Weber II σ. 116 επ. — Rothenberg σ. 126 επ.

1748

Pierre Augustin Guys (1720-1799). Εμπόρος, γραμματιζόμενος. Διαμονή στην Κωνσταντινούπολη, πολλά ταξίδια στην Ελλάδα.

«A sentimental journey through Greece», I-III (1722). «Voyage littéraire de la Grèce ou lettres sur les Grecs anciens et modernes, avec un parallèle de leurs mœurs par M. Guys, secrétaire du Roi, de l' Académie des Sciences et Belles Lettres de Marseille», Paris 1783. — Σιμοπούλους 1973, σ. 229 επ.

1749

Richard Dalton (1715-1791). Ζωγράφος, χαλκογράφος. Ταξίδι στην Ελλάδα ως απεσταλμένος του Earl of Charlemont.

«A Series of Engravings representing Views in Sicily, Greece, Asia Minor and Egypt», London 1751-52. — «Antiquities and Views in Greece and Egypt with the monuments and costumes of the inhabitants from drawings made in the spot. A.D. 1749», London 1791. — Michaelis 1871, σ. 98 επ. — Wachsmuth I, σ. 80. — Γεννάδιος σ. 173 επ. — Λιδάκης σ. 119 — Rothenberg σ. 88 επ.

1751-1754

James Stuart (1713-1788). Αρχιτέκτονας, ζωγράφος, χαλκογράφος και **Niccolas Revett** Αρχιτέκτων. σχεδιαστής. Τετράετης ταξίδι στην Αθήνα για την καταγραφή των μνημείων.

«The Antiquities of Athens measured and delineated», I-IV, London 1762-1816, 2. εκδ., I-III με εισαγωγή από τους R. Chandler, E. Dodwell, W. Wilkins κ.ά. London 1825-1827, γαλλ. εκδ. Paris 1808-1822, II-III Darmstadt 1829-1833.

— «The Antiquities of Athens and other places in Greece, Sicily ... Supplementary to the Antiquities of Athens by J. Stuart & N. Revett, delineated and illustrated by C.R. Cockerell, W. Kinnard, T.L. Donaldson, M. Jenkins, W. Railton, architects», London 1830. — Michaelis 1871, σ. 103 επ. — Stark σ. 186 επ. — Pavan σ. 212 επ. — Για τον Stuart 6Δ. D. Wiebenson, Sources of Greek Revival Architecture, 1969, σ. 1 επ.

1754

Julien David Le Roy (1728-1803). Αρχιτέκτονας.

«Les ruines des plus beaux monuments de la Grèce considérés du coté de l' histoire de l' Architecture», Paris 1758, 2. εκδ. 1770, γαλλ. εκδ. 1759, γερμ. εκδ. 1764. — Observations sur les édifices des anciens peuples», Amsterdam 1767. — Michaelis 1871, σ. 99. — Γεννάδιος σ. 174. — Pavan σ. 219 επ.

1755

Johann Joachim Winckelmann (1717-1768).

«Gedanken über die Nachahmung der griechischen Werke in der Malerei und Bildhauer Kunst», Dresden und Leipzig 1755. — «Anmerkungen über die Baukunst der Alten», Dresden 1761. — «Geschichte der Kunst des Alterthums», Dresden 1764. — C. Justi. Winckelmann. Sein Leben, seine Werke und seine Zeitgenossen, I-II, Leipzig 1866-1872. — Του ίδιου: Winckelmann und seine Zeitgenossen, I-III, Leipzig 1923. — Stark σ. 163 επ. 193 επ. — Wegner 1951, σ. 107 επ. — Schiering σ. 11 επ.

1761

Paolo Maria Paciaudi (1710-1785). Ουμανιστής, ιστορικός.

«Monumenta Peloponnesia commentaria explicata», I-II, Roma 1761.

1764

Richard Chandler (1738-1810). Γραμματιζόμενος, ταξίδι στην Ελλάδα για λογαριασμό της Society of Dilettanti, μοζι με τους Nicholas Revett και William Pars.

«Ionian Antiquities, published with permission of the Society of Dilettanti», I-IV, London 1769-1831. — «Travels in Greece», Oxford 1776. — «Inscriptions antiquae pleraque nondum editae in Asia Minori et Graecia praesertim Athenis collectae», Oxford 1774. — Stark σ. 186 επ. — Weber II, σ. 124. — Pavan σ. 232. — Hautumm σ. 16 επ.

1768

Johann Hermann Riedesel Freiherr zu Eisenbach (1740-1785). Πολιτικός, Φίλος του Winckelmann. Από το 1772 στην συλή του Φρειδερικού του Μεγάλου. 1773 απεσταλμένος της Πρωσίας στη Βίεννη, 1767 Ταξίδι στην Κάτω Ιταλία και Σικελία, 1768 Ταξίδι στη Δυτ. Τουρκία, τα ελληνικά νησιά και την Αττική. «Reise durch Sizilien und Großgriechenland», Zurich 1771. — K. Edschmid (εκδ.), Johann Hermann Riedesel Frhr. zu Eisenbach, Sendschreiben über seine Reise nach Sizilien und Großgriechenland 1767, 22 Jahresgabe der Gesellsch. hess. Bücherfreunde. Darmstadt 1939. — A. Schulz (εκδ.), Johann Hermann Riedesels Frhr. von Eisenbachs Reise durch Sizilien und Großgriechenland. Winckelmann-Gesellschaft zu Stendal. Jahresgabe 1964. Berlin 1965. — «Remarques d'un voyage moderne au Levant», Amsterdam 1773. — L.M. Schultheis & E. Becker (εκδ.), J.H.R. Randbemerkungen über eine Reise nach der Levante 1768. 23. Jahresgabe der Gesellsch. hess. Bücherfreunde. Darmstadt 1940. — «Voyages en Sicile, dans la Grande Grèce et au Levant, suivis de l' histoire de la Sicile par le Norairi», Paris 1802. — W. Rehm, J. H. von Riedesel, in: Jahrbücher Imprimatur 8, 1938, σ. 71 επ.

1770

Φεδρούάριος. Αρχή της ελληνικής επανάστασης στην Πελοπόννησο. 1787-1792 ξεσήκωμα των Σουλιώτων στην Ηπειρο.

1776-1782

Marie Gabriel Auguste Laurent Comte de Choiseul-Gouffier (1752-1817). Ιστοριοδίης, διπλωμάτης, απεσταλμένος της Γαλλίας στην Κωνσταντινούπολη. Ταξίδι στην Ελλάδα με τους F.S. Fauvel, A.F. Didot, A. Delille, τον Μαρκήσιο de Chabert και L.F. Cassas.

«*Voyage pittoresque de la Grèce*», I-III, Paris 1778, 1782-1809, 1818, 1823, 1841, συνέχεια: Gotha 1780. — Stark σ. 266. — Weber II γερμ. εκδ. σ. 128. — Λυδάκης σ. 118 — Pavan σ. 259 επ.

1780 επ.

Louis-François-Sébastien Fauvel (1753-1838). Ζωγράφος, σκιτσογράφος, αρχαιολόγος. Ταξίδι στην Ελλάδα, πρώτα στην αυνοδεία του Choiseul-Gouffier (θά. C.-G.). Μακρύτερη παραμονή στην Αθήνα ως Γάλλος πρόδεσνος, πράκτορας (για αρχαιότητες) και ερευνητής.

C.G. Lowe, Fauvel's first trip through Greece, in: *Hesperia* 5, 1936, σ. 206 επ. — A. Ph. Legrand, Biographie de Louis-François-Sébastien Fauvel antiquaire et consul (1753-1838), in: *Revue Archéologique*, Ser. III, 30, 1897, σ. 41 επ. '85 επ. 385 επ., Bd. 31, 1898, 94 επ., 185 επ. — Γεννάδιος σ. 238. — Weber II, σ. 132, Nr. 590. — L. Beschi, Fauvel e il Partenone, in *Parthenon-Kongress Basel I*, Basel 1982, σ. 319 επ. — Brachen 1977, σ. 333 επ. — Κόκκου σ. 20 επ. — Pavan σ. 263 επ.

1785-1787

Richard Worsley (1751-1805).

«Museum Worsleyanum, or a Collection of antique basso relieves, bustos, statues and gems, with view of places in the Levant taken on the spot in the years 1785, 1786, 1787». I-II, London 1794-1803 — Γεννάδιος σ. 175.

1787/88

Jean Jacques Barthélémy (1716-1795). Ιστορικός, ιστοριοδίης. Ταξίδι στην Ιταλία 1755 κατά προτροπή του Choiseul-Gouffier. Παραπρήσης πάνω στο δημόσιο και ιδιωτικό βίο των ελλήνων δρισκούται στο μυθιστόρημα: «Voyage du jeune Anacharsis en Grèce dans le milieu du quatrième siècle avant l' ère vulgaire», I-IV, Paris 1787/88, γερμ. εκδ. Berlin 1792. Wien 1799. — «*Voyage en Italie*», Paris 1802. — Schiering σ. 16. — Rothenberg σ. 84.

1797

Antoine Laurent Castellan (1722-1838). Γλύπτης, ζωγράφος, αρχιτέκτονας. Ταξίδι στην Ελλάδα κατά προτροπή της γαλλικής κυβέρνησης. «*Lettres sur la Moree et les îles de Cérigo, Hydra et Zante*», Paris 1808. — «*Lettres sur la Grèce, l' Héllespont et Constantinople faisant suite aux lettres sur la Moree*», Paris 1811, 2. εκδ. 1820. — Weber II, Nr. 637-639. — Βουραζέλη σ. 229 — Λυδάκης σ. 118.

1797/98

Dimo und Nicolo Stephanopoli. Στρατιωτικοί απεσταλμένοι της Γαλλικής κυβέρνησης και του Νοπολέοντα. «*Voyage de Dimo et Nicolo Stephanopoli en Grèce pendant les années V et VI (1797-98) d'après deux missions dont l'une du gouvernement français et l'autre du général en chef Buonaparte*», I-II, Paris 1800.

1798 επ.

François-Charles-Hugues-Laurent Pouqueville (1770-1838). Γιατρός, διπλωμάτης, για μικρό χρονικό διάστημα γενικός πρόεδρος της Γαλλίας στα Γίδινα. Ταξίδια στην Ελλάδα, 1815 μακρόχρονη διαμονή στην Αθήνα. «*Voyage en Morée, à Constantinople, en Albanie et dans plusieurs autres parties de l' Empire ottoman, pendant les années 1798, 1799, 1800 et 1801*», I-III, Paris 1805, Leipzig 1805. — «*Voyage de la Grèce*», I-V, Paris 1820-21, 2. γερμ. εκδ. 1826-1827. — «*Histoire de la régénération de la Grèce...*», I-IV, Paris 1924, γερμ. εκδ. Heidelberg 1824-25. — Σιμόπουλος 1975, σ. 31 επ. — Bracken 1971, σ. 394.

1799-1803

Thomas Bruce Earl of Kincardine Earl of Elgin (1766-1842). Αξιωματικός, διπλωμάτης, εκπρόσωπος της Αγγλίας στην Κωνσταντινούπολη. Συλλέκτης. Ταξίδια και ανασκαφές στην Ελλάδα, κυρίως στην Ακρόπολη της Αθήνας. Γλύπτα του Παρθενώνα αποκολλήθηκαν και μεταφέρθηκαν στην Αγγλία από αυτόν.

«*Memorandum of the Subject of the Earl of Elgins pursuit in Greece*», London 1811, 2. εκδ. 1815. Σύγχρονη κριτική: W.L.St. Clair, Lord Elgin and the Marbles. London 1967. — Stark σ. 255. — Σιμόπουλος 1975, σ. 557 επ. — Pavan σ. 269 επ.

1800-1804

William Wilkins (1778-1839). Αρχιτέκτονας. Ταξίδια στην Ιταλία και την Ελλάδα.

«*The Antiquities of Magna Graecia*», Cambridge 1807. — «*Atheniensia, or remarks on the topography and buildings of Athens*», Lodnon 1812, 1816. — Stark σ. 167, 183 επ. — Crook σ. 47. — Bracken 1977, σ. 399 επ.

1801-1806

Sir William Gell (1777-1836). Αρχιτέκτονας, ζωγράφος, αρχαιολόγος. Ταξίδια στην Ελλάδα 1800-1803 και 1812-1813 για την Society of Dilettanti.

«*The Geography and Antiquities of Ithaka*», London 1807. — «*The itinerary of Greece with a commentary of Pausanias and Strabo and an account of the ornaments of antiquity at present existing in that country, compiled in the years 1801, 1802, 1805, 1806*», London 1810. — «*Itinerary of the Morea being a description of the routes of that Peninsula*», London 1817. — «*The Itinerary of Greece containing one hundred routes in Attica, Boeotia, Phocis, Locris and Thessaly*», London 1919. — «*Narrative of a Journey in the Morea*», London 1823. — Λυδάκης σ. 123 — Bracken 1977, σ. 385.

1801-1806

Edward Dodwell (1716-1832). Αρχαιολόγος και σκιτσογράφος.

«*Alcuni bassorilievi della Grecia*», Roma 1812. — «*A classical and topographical tour through Greece during the years 1801, 1805 and 1806*», I-II, London 1819, γερμ. εκδ. Leipzig 1821-1822, νέα εκδ. 1830. — «*Views on Greece*», I-II, London 1821. — U. Sinn (εκδ.), Klassische Städten und Landschaften Griechenlands. Impressionen von einer Reise um 1800. Dortmund 1982. — Σιμόπουλος 1975, σ. 120 επ. — Bracken 1977, σ. 380 επ.

1802

Joseph Frhr. von Hammer-Purgstall (1774-1856). Ανατολιστής, αυστριακός διπλωμάτης στην Κωνσταντινούπολη. «*Topographische Ansichten, gesammelt auf einer Reise in die Levante*», Wien 1811. — «*Geschichte des Osmanischen Reiches*», I-X, Pest 1827-1835, σ. 306. — Λυδάκης σ. 125.

1802/03

George Hamilton Gordon IV. Earl of Aberdeen (1784-1860). Ιστοριοδίφης, διπλωμάτης. Ιερυτής της «Athenian Society». Ταξίδι στην Ελλάδα.

«An Inquiry into the principles of Beauty in Grecian Architecture», London 1812. — Bracken 1977, σ. 376.

1802-1810

William Martin Leake (1777-1860). Αέιωματικός, τοπογράφος.

«Travels in northern Greece», London 1804. — «Researches in Greece», London 1814. — «The Topography of Athens», London 1814. — «The Topography of Athens», London 1821, γερμ. εκδ. Halle 1829 & Zurich 1844. — «Journal of a Tour in Asia Minor», London 1824. — «Travels in the Morea», I-III, London 1830. — «Travels in Northern Greece», I-IV, London 1835. — «Peloponnesiac. A Supplement to travels in the Morea», London 1846. — «Greece at the end of twenty-three years protection», London 1851. — E. Curtius, in: *Preussische Jahrbücher* 37, 1876, σ. 389.

1803/04

Jacob Levi Salomonson Bartholdy (1779-1825). Νομικός, πρώσος διπλωμάτης, γραμματιζόμενος. Ταξίδι στην Ελλάδα, πρόσκαιρη συνεργασία με τους Aberdeen & G. Chr. Gropius.

«Bruchstücke zur näheren Kenntnis des heutigen Griechenland, gesammelt auf einer Reise im Jahre 1803-1804», I-II, Berlin 1805. — «Das heutige Griechenland und die ionische Republik», Berlin 1805. — «Das Lowenthör in Mycena», in: *Merkur* 1805. — Σιμόπουλος 1975, σ. 180 επ.

1803

Georg Christian Gropius. Ζωγράφος και καλλιτεχνικός πράκτορας, από το 1811 Υποπρόξενος της Αυστριακής Κυβερνήσης στην Αθήνα. Μακρά διαμονή στην Αθήνα. Αλληλογραφία με τον Fauvel. Paris, Bibl. Nat. MS fr. 22.874. — αλληλογραφία με τον Prokesch-Osten. E. Bieberth: in: *Hellas-Jahrbuch* 7, 1942, σ. 64 επ. — Stark σ. 216 επ. — P. Goessler, *Nordische Gäste in Athen um 1810*, in: *Archäologische Ephemeris* 1937, I, σ. 69 επ. — E. Γ. Πρωτοψάλτη, Ο Γεωργίος Χριστιανός Γκρόπιους και η δράσης αυτού εν Ελλάδι. Αθήνα 1947. — Λαδάκης σ. 124. — Bracken 1977, σ. 386.

1804-1806

Simone Pomardi (1760-1830). Σχεδιαστής, υδατογράφος.

«Viaggio nella Grecia fatto da Simone Pomardi negli anni 1804, 1805 e 1806», Roma 1820. — Συμβολή στο E. Dodwell, «A classical and topographical tour through Greece...», I-II, London 1819. — Λαδάκης σ. 129.

1804/05

Graf Carl von Rechberg (1775-1847). Διπλωμάτης, αυλάρχης στην αυλή του Μονάχου. Ταξίδι στην Ιταλία, την Ελλάδα και την Τουρκία.

H. B. Jessen (εκδ.), *Griechenland um 1800. Das Tagebuch des Grafen Rechberg aus dem Besitz des Deutschen Archäologischen Instituts Berlin. Ausstellung Museum Folkwang, Essen 1964*. — Του ίδιου στο *Archäologischer Anzeiger* 1965, σ. 913 επ. — του ίδιου (εκδ.) *Das Griechenland-Album des Grafen Carl von Rechberg 1804-1805* im Deutschen Archäologischen Institut zu Berlin, Zürich 1974.

1806-1809

Robert Walpole (1781-1856). Ουμανιστής.

«Memoirs relating to European and Asiatic Turkey, edited from manuscript journals», I-II, London 1817. — «Travels in various countries of the East», London 1820. — Γεννάδιος σ. 175 επ. — Bracken 1977, σ. 399.

1806-1807

François René Vicomte de Chateaubriand (1768-1848). Ποιητής, φιλόσοφος, ιστορικός. 1806/07 Ταξίδι στην Ανατολή, επισκεψή στην Πελοπόννησο και την Αθήνα.

«Itinéraire de Paris à Jérusalem et de Jérusalem à Paris en allant par la Grèce...», Paris 1811. — «Note sur la Grèce», Paris, χωρίς χρονολ. — «Appel en faveur de la cause sacrée des Grecs», Paris 1825. — K. Θ. Δημηράς, Ο Σατωριανός στην Ελλάδα 1968. — Σιμόπουλος 1975, σ. 266 επ., 283 επ.

1809/10

John Cam Hobhouse, Lord Broughton (1786/1869). Συγγραφέας, διπλωμάτης. Ταξίδι με τον Λόρδο Βύρωνα.

«A journey through Albania and other Provinces of Turkey in Europe and Asia to Constantinople during the years 1809 and 1810», London 1813, νέα εκδ. 1813 & 1855. — Γεννάδιος σ. 241. — Bracken 1977, σ. 387.

1808-1811

George Gordon Noël VI. Baron of Byron (1788-1824). Ποιητής, φιλέλληνας. Ταξίδι στην Ελλάδα 1823-24 παίρνει μέρος στον πόλεμο για την ανεξαρτησία της Ελλάδας. Πεθαίνει στα Μεσολόγγια.

E. Blaquier, *Narrative of a second visit to Greece including facts connected with the last days of Lord Byron. Extracts from correspondence, official documents...*, London 1825. — L.A. Marchand, *Byron, a Portrait*, London 1971. — L.A. Marchand (εκδ.), *Byrons letters and journals*, London 1973. — I.S. Scott-Kilvert (εκδ.), *Lord Byron in Greece*, London 1974.

1810-1813

Per Olaf Bröndstedt (1780-1842). Αρχαιολόγος. Ταξίδι στην Ελλάδα. Ανασκαφές στην Κέα. Έρευνα στον Παρθένον.

«Voyages dans le Grèce accompagnés de recherches archéologiques et suivis d'un aperçu sur toutes les entreprises scientifiques qui ont eu lieu en Grèce depuis Pausanias jusqu'à nos jours. Ouvrage en huit livraisons orné d'un grand nombre de monuments inédits récemment découverts, aussi que de cartes et de vignettes», I-II, Paris 1826, 1830, γερμ. εκδ. Stuttgart 1826, 1830. — «Reise i Graekeland», mit Biographie v. Dorph. Copenhagen 1944. — Stark σ. 260 επ. — Weber I, N. 138-140. — Σιμόπουλος 1975, σ. 166 επ. — Schiering σ. 58.

1810-1815

Charles Robert Cockerell (1788-1863). Σκιτσογράφος, αρχιτέκτονας, αρχαιολόγος. Ταξίδι στην Ελλάδα με τους Brondstedt, Hallerstein, Stackelberg και Linckh. Ανασκαφές στην Αίγινα και τις Βασσαρίδες (Φιγαλεία). Ημερολόγιο με σχέδια από την Ελλάδα και την Ιταλία. Μαζί με τους William Kinnard και Thomas Leverton Donaldson: «Antiquities of Athens and other places in Greece... Supplement to the Antiquities of Athens by J. Stuart», London 1830. — «The Temple of Jupiter Panhellenius at Aegina and of Apollo Epicourios at Bassae near Phigaleia in Arcadia», London 1860.

— S. P. Cockerell (εκδ.), *Travels in Southern Europe and the Levant 1810-1817*. The Journal of C.R. Cockerell R.A., London 1903. — C.A. Hutton, A collection of sketches by C. R. Cockerelle, RA, in: *Journal of Hellenic Studies* 29, 1909, σ. 53 επ. πν VII. — Stark σ. 261. — Michaelis 1971, σ. 101. — Γεννάδιος σ. 180. — Bracken 1977, σ. 380.

1810-1816

Otto Magnus Frhr. von Stackelberg (1787-1834). Αρχαιολόγος, σκιτσογράφος τοπίων. Ταξίδια με τους Brondstedt, Hallerstein, Linckh, Cockerelle, θλ. αναφορά στις ανασκαφές της Αιγαίνας και της Φιγάλειας. «La Grèce. Vues pittoresques et topographiques», Paris 1829 & Berlin 1834. — «Costumes et usages des peuples de la Grèce moderne», I-II, Paris 1824-1826, Berlin 1837, γερρ. εκδ. Dresden 1884. — «Der Apollotempel zu Bassae in Arcadien und die daselbst ausgegrabenen Bildwerke», Roma 1826. — Stackelberg (εκδ.), Otto Magnus von Stackelberg. Schicerie seines Lebens und seiner Reisen in Italien und Griechenland. Nach Tagebüchern und Briefen dargestellt. Heidelberg 1882. — G. Rodenwaldt, Otto Magnus von Stackelberg. Der Entdecker der griechischen Landschaft. 1786-1837. München & Berlin 1959. — H. B. Jessen, Deutscher Befrachter griechischer Landschaft: Stackelberg, Roß, Pückler-Muskau, in: Antike und Abland 6, 1957, σ. 119 επ. — Stark σ. 260 επ. — Bracken 1977, σ. 396 επ.

1810-1817

Carl Frhr. Haller v. Hallerstein (1774-1817) Αρχιτέκτονας. Ταξίδια και ημερολόγιο των ανασκαφών στην Αιγαίνα και τις Βάσσες, μαζί με τον Cockerell, Stackelberg, Linckh. Ανασκαφές στη Μήλο. Bergau, Karl von Hallers Reisen im Griechenland, in: *Die Grenzboten* 34, 1875 — τού ίδιου. Aus dem Tagebuch Karl Hallers von Hallerstein; in: *Die Grenzboten* 35, 1876. — G. Roux (εκδ.). Karl Haller von Hallerstein. Le Temple de Bassae. Relèves et dessins du temple d' Apollon à Bassae conservés à la Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg, Strasbourg 1961. — K. Frassle, Carl Haller von Hallerstein (1774-1817), Freiburg 1971. — H. Haller von Hallerstein, ...und die Erde gebar ein Lacheln. Der erste deutsche Archäologe in Griechenland Carl Haller von Hallerstein 1774-1817. München 1983. — H. Bankel (εκδ.), Haller von Hallerstein in Griechenland... Ausstellung Preysing — Palais München 1986. — Λυδάκης σ. 124. — Schiering σ. 58. — Bracken 1977, σ. 186 επ.

1810-1814

Jakob Linckh (1786-1841). Ζωγράφος, συλλέκτης, ταξιδιώτης και ημερολόγιο από τις ανασκαφές στην Αιγαίνα και τις Βάσσες, μαζί με τους Cockerell, Stackelberg και Hallerstein.

P. Goessler, Jakob Linckh, ein Philhellene; in: Münchner Jahrbuch der bildenden Kunst, N. F. 12, Heft 1/2, 1937, σ. 137 επ. — M. Honrot, Jakob Linckh, eine Griechenlandreisender des frühen 19. Jahrhunderts aus Cannstadt; in: Fast-Thorbecke σ. 37 επ. — Λυδάκης 127. — Bracken 1977, σ. 390.

1812/13

Johann Martin von Wagner (1777-1858). Ζωγράφος, καλλιτεχνικός πράκτορας του Λουδοβίκου Α'. Ταξίδι στην Ελλάδα με τους «Αιγαίντες»

«Bassorilievi antichi della Grecia o sia fredo del tempo di Apollo Epicurius in Arcadia...», Roma 1814. — Bericht über die Aeginetischen Bildwerke..., zusammen mit F. G. Schelling, München 1817. — R. Herbig, Johann Martin v. Wagners Beschreibung seiner Reisen nach Griechenland (1812-1813); in: Würzburger Festgabe, Heinrich Büle dargebracht, Stuttgart 1938. — R. Wunsche & G. Leinz, in: Vierneisel-Leinz σ. 30 επ., 90 επ. — Bracken 1977, σ. 398 επ.

1812-1816

William Turner (1792-1867). Διπλωμάτης της Αγγλικής Αποστολής στην Κωνσταντινούπολη. Μελος της «Φιλόμουσης Εταιρείας». Ιδιωτικά και δημόσια ταξίδια στην Ελλάδα.

«Journal of a Tour in Greece and the Levant», I-III, London 1829. — Γεννάδιος σ. 178. — Σιμόπουλος 1975, σ. 293 επ. — Bracken 1977, σ. 398.

1813

Thomas Smart Hughes (1786-1847). Θεολόγος. «Travels in Sicily, Greece and Albania», I-II, London 1820, 2. εκδ. 1830. — «Considerations upon the Greek Revolution...», London 1823. — Bracken 1977, σ. 387.

1813-1816

John Spencer Stanhope u. Edward Spencer Stanhope. Ταξίδι στην Ελλάδα με τον ζωγράφο Thomas Allason. «Topography illustrative of the battle of Plataea, the plain of Olympia and the ruins of the city of Elis», London 1817. — «Olympia, or topography illustrative of the actual state of the plain of Olympia and of the ruins of the city of Olympia», London 1824. — Stark σ. 328. — Λυδάκης σ. 116. — Schiering σ. 57.

1817/18

Hugh William Williams (1773-1829). Ζωγράφος τοπίων

«Travels in Italy, Greece and the Ionian Islands ...in a series of letters...», I-II, Edinburgh 1820. — «Selected views in Greece with classical illustrations», I-II, London 1829. — Λυδάκης σ. 134 — Bracken 1977, σ. 400

1818/19

Peter Edmund Laurent (1796-1837). Ουμανιστής, φιλόλογος, Ταξίδι στην Πελοποννήσο. Διαμονή στην Αθήνα. «Recollections of a classical tour through various parts of Greece, Turkey and Italy in the years 1818 and 1819», London 1821. — Bracken 1977, σ. 388.

1819

Henry William Inwood (1794-1843). Αρχιτέκτονας

«The Erechtheion at Athens. Fragments of Athenian architecture and a few remains in Attica, Megara and Epirus...», London 1871. — «Of the resources of design in the architecture of Greece, Egypt...», London 1834. — Bracken 1977, σ. 388.

1819

Louis Dupré (1789-1837). Ζωγράφος, μαθητής του J.L. David. Ταξίδι, κυρίως στη Β. Ελλάδα.

Voyage à Athènes et à Constantinople, ou collection de portraits, de vues et de costumes grecs et ottomans...», Paris 1825. — Weber I, Nr. 131. — Bracken 1977, σ. 382.

1819

Leopold Schefer Φιλόλογος, ποιητής. Ταξίδι στη Μεσόγειο. Διαμονή στην Αθήνα, επίσκεψη στην Ελευσίνα, Αιγαίνα, Τήνο, Χίο. Έρευνα σε νεοελληνικά κείμενα.

«Kosmorama, oder emalde des Schönen und Bemerkenswerten aus Natur, Kunst und Menschenleben», 1833, σ. 1 επ.
— L. Schefer, Werke, εκδ. W. v. Ludemann, Bd. 11, 1857. — E. Ziebarth, Aus dem Athen von 1819. Nach Reisebildern
von L. Schefer; in: Hellas-Jahrbuch 1936, σ. 36 επ.

1819-1822

Thomas Leverton Donaldson (1795-1885). Αρχιτέκτονας.

Μαζί με τον Cockerell κ.α. εκδ. «Antiquities of Athens...», Supplement, London 1830. — «A Collection of the most
approved examples of doorways from ancient buildings in Greece and Italy...», London 1833. — Τετράδια σχεδίων στο
Royal Institute of British Architects London. — Bracken 1988, σ. 381.

1821-1829

Ελληνική Επανάσταση. Ανακήρυξη της ελευθερίας από τον Παλ. Πατρ. Γερμανό (25.3.1821). Ανακήρυξη της ιδιαίτερης
βεργίνης στην Επίδαυρο (1822). Απελευθέρωση της Αρδιανούπολης (1829).

1822

Gottfried Müller. Φιλέλληνας, πήρε μέρος στην Ελληνική Επανάσταση.

«Reise eines Philhellenen durch die Schweiz und Frankreich nach Griechenland und zurück durch die asiatische
Türkei und Italien in seine Heimath», I. Teil. Bamberg 1825. — Weber I, Nr. 132.

1822-1828

H. Treiber. Φιλέλληνας.

«Αναμνήσεις απ' την Επανάσταση του 1821», μετ. και εκδ. Χρ. Αποστολίδης, Αθήνα 1960.

1822-1826

William Black (1749-1829). Ναυτικός γιατρός

«Narrative of Cruises in the Mediterranean in H. M. S. «Euryalus» and «Chanticleer» during the Greek War of Independence (1822-1826)», Edinburgh 1900.

1826-1829

Carl Wilhelm Frhr. von Heideck (1788-1862). Ζωγράφος, καλλιτέχνης γραφικών τεχνών, αξιωματικός του Βαυαρικού
στρατού στην Ελλάδα.

«Die bayerische Philhellenen-Fahrt 1826-1829. Aus dem handschriftl. Rücklaß des Herrn K. B. Generalleutnants Carl
Wilhelm von Heideck». Darstellungen aus der Bayer. Kriegs- und Heersgeschichte, εκδ. K. B. Kriegsarchiv, H. 6
München 1897.

1826-1829

Karl Krazeisen. Σκιτσογράφος, υπασπιστής του Heideck.

«Portraits de grecs et philhellènes», München 1828.

1826

W. H. Humphreys.

«Journal of a Visit to Greece», London 1826. — «Souvenir de la Grèce», Paris 1826. — «Adventures of an English Officer», in: New Monthly Magazine 1828.

1827-1831

Προσωρινή Κυβέρνηση υπό τον Ιωάννη Καποδιστρία.

1828

John Hartley.

«Researches in Greece and the Levant», London 1831.

1828

Guillaume Abel Blouet (1795-1853). Αρχιτέκτονας, Επικεφαλής της Γαλλικής Αποστολής στην Πελοπόννησο.

«Expédition scientifique de Morée», I-III, Paris 1831, 1833, 1838. — P. B. G. M. B. de Saint-Vincent, «Relations du voyage de la commission scientifique de Morée, dans le Péloponnèse, les Cyclades et l'Attique», Paris 1836-1837. —
Wegner 1951, σ. 210. — Λαζάρης σ. 117.

1829

Εκδογή του Όθωνα ως βασιλιά της Ελλάδας.

1832-1835

C. J. Bronzetti. Φιλέλληνας

«Erinnerungen an Griechenland aus den Jahren 1832-1835», Wurzburg 1842.

1832-1834

Georg Ludwig von Maurer (1790-1872). Ιστορικός του δικαίου, μέλος του Συμβουλίου Επικρατείας. Από το 1832-1834
μέλος της αντιβασιλείας στην Ελλάδα. Μεταρρύθμιση του ποινικού και αστικού δικαίου. Δευτερη διαμονή στην Ελ-
λάδα το 1854-1858.

«Das griechische Volk in öffentlicher, kirchlicher und privatrechtlicher Beziehung vor und nach dem Freiheitskampf
bis zum 31. Juli 1834», I-III Heidelberg 1836. — «Denkwürdigkeiten. Die Witzelsbacher in Griechenland. I. Geschichte
der Bildung der griechischen Regentschaft und die Geschichte ihrer Auflösung im Jahre 1834. — II. Meine Sendung
nach Griechenland in den Jahren 1854-1858. — III. Ende der bayrischen Dynastie in Griechenland». Αθηναϊστού χει-
ρόγραφο München, Bayer. Staatsbibliothek, Handschriftenabt., Maureriana XIX. — Σχόλια στον Klenze «Aphoristische
Bemerkungen...». Αδημοσίευτο χειρόγραφο, Maureriana XVII. — L. Dickopf, Georg Ludwig von Maurer. 1790-1872. Ein-
ne Biographie. Münchner Historische Studien, Abt. Neue Geschichte, 4. München 1960.

1832/33

Alphonse de Lamartine (1790-1869). Ποιητής, ανατολιστής.

«Souvenirs, impressions, pensées et paysages, pendant un voyage en Orient (1832-1833), ou, notes d'un voyageur»,
I-IV, Paris 1835.

(στο επόμενο τεύχος 1831-1851)